

RAFA GIL

ANIVERSARI CRÍTIC DEL CENTRE DRAMÀTIC DE LA GENERALITAT VALENCIANA

El verí del teatre

El Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana, des de la seua posada en marxa, s'ha vist envoltat per les crítiques. Uns problemes que no es poden solucionar solament amb la dimissió del director, Antonio Díaz Zamora.

Carles Gàmez

A falta d'un mes perquè el Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana celebre el seu primer any de rotatge, la Conselleria de Cultura, és a dir Cebrià Ciscar, sembla decidida a baixar el teló, o dit d'una altra manera, fer baixar de l'escenari el seu director actual, Antonio Díaz Zamora.

L'estrena de la comèdia musical, *Taxi al Rialto*, amb direcció del mateix Antonio Díaz Zamora, sembla haver-ne estat l'element desencadenant. A més de les crítiques a l'obra, el director del Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana ha hagut d'enfrontar-se a una sèrie de duríssimes censures a la seua gestió artística. Unes crítiques

en un principi compartides amb la directora general, Carme Alborch, però que finalment s'han decantat en la persona de Díaz Zamora.

La crisi del Centre Dramàtic s'obre amb la producció de *La Marquesa Rosalinda*, un espectacle excel·lent i de cara facturació, però no el més adequat per a obrir un teatre públic, al qual seguiria una lamentable versió de *Tirant Lo Blanc*, coproduïda amb el Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya. Si a això afegim la producció *Freaks*, un altre muntatge fallit, la minitemporada no podia haver estat més decebedora.

La temporada actual s'obria amb un colp d'efecte de la mà de Jeanne Moreau i la seua *Zéline*. Un respir per al Centre Dramàtic. *L'home, la bèstia, i la virtut*, una irreprotxable versió de

Pirandello, aconseguia les millors crítiques fins a aquell moment dels espectacles estrenats al Centre, a més d'una positiva resposta de públic. Tot i això, la figura d'Antonio Díaz Zamora sembla definitivament *tocada*. La desconexió entre el director del Centre Dramàtic i la directora general, Carme Alborch, és un fet públic. Part de la premsa local ha decretat la *caça al director*, i fins i tot un actor com José Sancho, el famós Estudiante de la sèrie *Curro Jiménez*, es transvesteix en *ombudsman* del teatre valencià. Tot fa pensar que des de l'avinguda de Campanar s'ha acordat l'últim acte de Díaz Zamora. L'estrena del *Taxi al Rialto* i la retirada de la programació de dues obres, *Indian Summer* i *Tango*, tanquen el cercle al voltant d'Antonio Díaz Zamora.

No es poden passar per alt els greus errors realitzats pel director del Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana. Un mal ús dels diners públics i una desencertada gestió artística són els dos vèrtexs principals sobre els quals s'han basat les crítiques.

Tot i això, en aquesta ciutat, posats a ser crítics, caldria invocar altres noms i altres àmbits teatrals que, per contra,

han merescut un paraigua de protecció. ¿A qui serveix realment el Teatre Estable del País Valencià, que d'estable, en té ben poc? O fem memòria, recordem una producció tan desastrosa com *Fiestaristófanes* en els temps de Casimir Gandia al capdavant dels Teatres de la Diputació. De grans fracassos teatrals realitzats amb diners públics, l'escena valenciana en té un bon currículum, i en això Antonio Díaz Zamora no ha estat el primer. Com tampoc es poden passar pe ralt els interessos gremials que han pesat a l'hora de les censures al Centre Dramàtic. O els lamentables xafardejos de music-hall traspassats a notícia de primera pàgina a què ha estat sotmès el Centre Dramàtic.

Seria ingenu i lamentable per part de Ciscar pensar que allò que ha fallat és solament responsabilitat d'Antonio Díaz Zamora. La recerca de l'home-recanvi, a més de dolorosa —¿quants directores valencians poden acreditar un excel·lent carnet com a gestors culturals?—, pot servir tan sols d'operació pedaç per a una disciplina, la teatral,

A l'esquerra, dalt, Antonio Díaz Zamora. Baix, Cebrià Ciscar i Carme Alborch, responsables en part de la mala gestió teatral.

RAFA GIL

Pronòstics

Rodolf Sirera

Quan escric aquestes ratlles l'actualitat teatral a València ha deixat de ser artística per convertir-se en endevinatòria. Tothom en parla —professionals, gestors culturals, periodistes— i, fins i tot, els mateixos interessats: ¿qui substituirà Antonio Díaz Zamora al capdavant del Centre Dramàtic de la Generalitat valenciana? (Això, és clar, suposant que Antonio Díaz Zamora presente la seua dimissió ara mateix, o al final de la temporada.) Una vegada més concentrem tots els problemes en les persones. Si l'experiència del CDGV ha fracassat, el responsable n'és —només— el director. Si cal introduir canvis, aquests es reduiran —només també— a la persona del director. Si les coses rutllen en el futur, això serà obra —només, una última vegada i per concloure— del director nomenat per resoldre la crisi, únicament persones, doncs: només es parla de persones. Però ¿on és el necessari debat, la reflexió, la crítica, sobre la política teatral del partit que ens governa? ¿Qui s'ha parat a analitzar, durant aquestes últimes setmanes, quin ha de ser la missió d'un Centre Dramàtic, d'aquest Centre Dramàtic, dins el context del teatre valencià, de la cultura valenciana contemporània? ¿Per què no es debaten seriosament els documents de 1984, elaborats per un sector molt qualificat de la professió, sobre el tipus de Centre Dramàtic que es volia —que fins i tot la mateixa administració semblava que volia llavors— dur endavant al País Valencià, i que avui ha estat absolutament desautoritzat per la pràctica? ¿On són els projectes d'un Centre Dramàtic descentralitzador i descentralitzat, connectat amb la realitat teatral de tot un país, que no és solament la ciutat de València? ¿Per què una part molt important dels professionals més valuosos de l'escena valenciana han estat fins ara allunyats o marginats del projecte del Centre Dramàtic? ¿Per què no s'han establert convenis de col·laboració amb la iniciativa privada valenciana, amb la Universitat, amb companyies de teatre estabilitzades? ¿Quin tipus de control real s'ha d'exercir, d'ara endavant, sobre el funcionament del Centre, i qui haurà d'exercir-lo? Aquestes, i altres qüestions semblants, són molt més importants, i hauria d'interessar molt més tractar de resoldre-les ara, que encertar el pronòstic del nom del successor de Díaz Zamora, si el que volem realment és que es comence a actuar sobre el fons dels problemes i no sobre les superfícies, que és l'únic que se sap fer en aquest país d'uns anys ençà. □

que des de l'edifici de Campanar no s'acaba de digerir.

Amb un pressupost de 250 milions —per a l'actual temporada—, el Centre Dramàtic disposa d'una bona cobertura econòmica per a poder funcionar, malgrat que això contrasta escandalosament amb les subvencions miserables que reben els grups. Un Centre Dramàtic no es pot convertir en un monstre que es menja tota l'escena teatral valenciana, sinó que ha d'actuar com a aglutinador i distribuïdor d'espectacles. Sembla, però, que s'ha buscat més l'operació gran-aparador-cultural que la posada en marxa d'una política teatral. D'altra banda, una pràctica ja tòpica. ¿Quants Díaz Zamora faràn falta per a posar en marxa el Centre Dramàtic? □